

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. נטמא הקומץ והקריבו הציץ מרצה יצא והקריבו אין הציץ מרצה
שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה על היוצא 1.....
- ב. ונשא אהרן את עון הקדשים ... הא אינו נושא אלא עון טומאה
שהותרה מכללה בעיבור 2.....
- ג. תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות 2.....
- ד. דם שננטמא וזרקו בשונג הורצה במזיד לא הורצה במה דברים אמורים
ביחיד אבל בעיבור בין בשונג בין במזיד הורצה 3.....
- ה. ובעובד כוכבים בין בשונג בין במזיד בין באונס בין ברצון לא הורצה 4.....
- ו. על מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שננטמא בין בשונג
בין במזיד בין באונס בין ברצון בין ביחיד בין בעיבור 5.....
- ז. אין תורמין מן הטמא על הטהור ואם תרם בשונג תרומתו תרומה
במזיד אין תרומתו תרומה 6.....
- ח. אין הציץ מרצה על אכילות 6.....
- ט. יכול בשר שננטמא לפני זריקת דמים יהו חייבין עליהן משום טומאה ...
הניתר לטהורין חייבין עליו משום טומאה ושאינו ניתר לטהורין אין חייבין עליו
משום טומאה 7.....
- י. אין זריקה מועלת ליוצא 11.....

דף כה.

**א. נטמא הקומץ והקריבו הציץ מרצה יצא והקריבו אין הציץ
מרצה שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה על היוצא**

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

קומץ מנחה¹ שנטמא והקטירו, הציץ מרצה שנאמר (שמות כח פסוק לח) וְנָשָׂא אֶהָרֶן. והמנחה כשרה ושירים נאכלין, ודוקא שהקריבו בשוגג, אבל אם הקריבו במזיד אפילו אם הטומאה היתה בשוגג המנחה כשרה אך קנסו חכמים במנחת יחיד, לאסור השירים באכילה².

יצא הקומץ חוץ לעזרה והכניסו והקטירו, אין הציץ מרצה שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה על היוצא. וצריך להביא מנחה אחרת.

לפיכך קומץ³ שיצא לחוץ או לן וחזר והקטירו מועלין בשירים שהרי לא היה שם שעת היתר, אבל אם נטמא הקומץ והקטירו אין מועלין בשירים שהציץ מרצה על הטמא ואינו מרצה לא על הלן ולא על היוצא.

ב. ונשא אהרן את עון הקדשים ... הא אינו נושא אלא עון טומאה שהותרה מכללה בציבור

כבר התבאר במסכת פסחים דף עז. עת. ויומא דף ז. וזבחים דף כג: שהציץ⁴ מרצה על הטומאה, דכתיב בפ' תצוה (שמות כח פסוק לו לח) וְעֲשִׂיתָ צִיץ וְהָבָה טָהוֹר וְגו' וְהָיָה עַל מִצַּח אֶהָרֶן וְנָשָׂא אֶהָרֶן אֶת עוֹן הַקֹּדְשִׁים אֲשֶׁר יִקְדִּישׁוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכָל מִתְנַת קְדְשֵׁיהֶם וְהָיָה עַל מִצַּחוֹ תָמִיד לְרִצּוֹן לָהֶם לִפְנֵי ה'. כלומר שע"י שישא הציץ על מצחו יכפר עון הקדשים והקרבנות יהיו לרצון כי העון יכופר.

ג. תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעופות

¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה יט

² תורת הקדשים יב. אות ח

³ רמב"ם הלכות מעילה פרק ג הלכה ט

⁴ ערוך השולחן העתיד הלכות ביאת מקדש סימן לט הקדמה – סעיף מז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַנְּתָא לְמִשְׁיחָא בְּדִף הַיּוֹמִי

מסנת מנחות

כבר התבאר קדושין דף כד: ובזבחים דף קטז. שאין המומין⁵ פוסלין בקרבן הבא מן העוף, וכן אחד הזכר ואחד הנקבה קרבים בעוף שלא נאמר (ויקרא כב פסוק יט) תמים זכר אלא בבהמה בלבד⁶.

בד"א במומין קטנים אבל עוף שיבש גפול⁷, או נסמית עינו⁸, או נקטעה רגלו, אסור לגבי המזבח שאין מקריבין חסר כלל, וכן אם נולד בו אחת מן הטריפות שאוסרין אותה באכילה הרי זה נפסל לקרבן.

ד. דם שנטמא וזרקו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה במה דברים אמורים ביחיד אבל בציבור בין בשוגג בין במזיד הורצה

כבר התבאר בפסחים דף פ. וביומא דף ז. ובגיטין דף נד. ובזבחים דף מה. שאם נטמא הדם ונודע לו קודם זריקה לא יזרוק ואם זרק הציץ מרצה לענין זה שהבעלים נתכפרו, ואין צריך להביא קרבן אחר, אך בשר הקרבן אסור

⁵ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ג הלכה א

⁶ ויש מהגדולים שהקשו, הא בויקרא הני קראי דבקר וצאן ועוף ובבקר וצאן וזכר תמים, דמזה דרשינן דאין תמות וזכרות בעופות, הא כתיב: ואם מן הצאן ואם מן העוף, ובצאן אמרינן בת"כ וי"ו מוסיף על ענין ראשון ולמידין זה מזה, וכן הוא בזבחים (מת, א), וא"כ למה לא נאמר גם בעוף וי"ו מוסיף על ענין ראשון וילמד עוף מבקר וצאן שיהא נוהג בו תמות וזכרות (מזרחי ומל"מ), ומאד טרחו בזה. אמנם באמת אין זו קושיא כלל, דוודאי אם מיעוש זה הוה ילפינן מקראי דויקרא הוה אמרינן כן, ועוד דאי מקראי דויקרא הו"ל לומר זכרות ותמות דבויקרא כתיב: זכר תמים. אבל באמת למדנו זה מקרא דאמור, דכתיב שם: לרצנכם תמים זכר בבקר בכשבים ובעזים, ומזה למדנו תמות וזכרות בבהמה ואין תמות וזכרות בעוף. וכך מפורש בת"כ פ' ויקרא, וז"ל הת"כ שם (פרשה ו): מן העוף, ולא כל העוף, לפי שנאמר: תמים זכר בבקר בכשבים ובעזים, תמות וזכרות וכו', יכול אף שיבש גפו וכו', ת"ל: מן העוף, ולא כל העוף, וכן פירש"י בקדושין שם. וא"כ לא שייך לומר בויקרא וי"ו מוסיף וכו', כיון דבפ' אמור נתמעטו מתמות וזכרות. ערוה"ש העתיד איסורי מזבח נג א – ג ⁷ לא נתבאר לנו בהך דיבשה גפה כמה הוא שיעור היבשות, ומסתברא דזהו כיבשות אוזן בכור, דתנן ר"פ על אלו מומין דהיבשות הוא שאם תנקב אינו מוציא דם, וכן נ"ל דיבש גפה לא מקרי אלא הפרק הסמוך לגוף, דהפרק הראשון הא אין בו בשר שיש בזה ממש ואינו עיקר האבר. ערוה"ש העתיד שם ד ⁸ עיין ערוה"ש העתיד שם שכתב דלדעת תוס' היינו שנחטטה דסתם נסמית אינו מחוסר אבר אבל כתב שלדעת רש"י יש בו איסור משום הקריבהו נא לפחתך.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

באכילה⁹ שקנסוהו על כך שהזיד. וי"א שמדאורייתא לא הורצה במזיד וחייב להביא קרבן אחר. ובקרבן צבור לכו"ע בין בשוגג בין במזיד הורצה¹⁰.

וגם לשיטה זו כל זה אינו אלא בקרבן פסח¹¹ שאכילה מעכבת בו ולכן אינו מרצה על הזדון, אבל בכל הקרבנות על שאף לא חזי לאכילה ולכתחילה אין זורקים את הדם שאין הציץ מרצה על הנאכלים לכתחילה, מ"מ בדיעבד הורצה ולכן אף שנזרק במזיד כיפר והורצה.

אולם כל הכללים הנזכרים בריצוי ציץ זהו הכל בקרבן יחיד, אבל בקרבנות ציבור בכל אופן הציץ מרצה¹² בין על טומאת הנקרבנים ובין על טומאת האנשים, וכן בין כשהציץ על מצחו של הכהן הגדול ובין שאינו עליו, בכל אופן הציץ מרצה. וזה שאמרה תורה: וְנָשָׂא אֶהָרֵן אֶת עֹן הַקֹּדְשִׁים – ולא עון מקדישים, זהו בקרבן יחיד שהטומאה לא נדחית אצלו. אבל בקרבן ציבור שהתורה דחתה הטומאה על הכל מרצה, ולכן מסיים הפסוק אֲשֶׁר יִקְדִּישׁוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל, כלומר מה שהיחידים מקדישים בזה אמרתי לך עון הקדשים ולא עון מקדישים ולא בציבור.

ה. ובעובד כוכבים בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון לא הורצה

מה שהתבאר שאם נטמא אם זרק הציץ מרצה לענין זה שהבעלים נתכפרו זהו רק בקרבן של ישראל אך בעולות העכו"ם בין זרק במזיד בין זרק בשוגג לא הורצה¹³.

דף כה:

⁹ ולכאורה בפסח הויה להתיר כדי שיקיים מצות אכילת פסחים אולם מתוס' ד"ה נודע משמע דאף בפסח קנסוהו ות"ל שיש כח ביד חכמים בשב ואל תעשה וצ"ע.

¹⁰ לקוטי הלכות מנחות יג.

¹¹ הר המוריה הלכות קרבן פסח פרק ד הלכה ב

¹² ובוה מיושב מה שהקשו התוס' ד"ה דלא קושיא עצומה, דאיך אפשר לומר אם טומאה דחוייה היא בציבור צריך ריצוי ציץ הא טומאה דחוייה גם בטומאת גברי והציץ אינו מרצה רק על הנקרבין. ערוה"ש שם ודעת תוס' שמן התורה ציץ מרצה על האכילות ורק מדרבנן לא

¹³ תורת הקדשים דו: אות נ ושם תמה על כך שהפוסקים לא הזכירוהו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ו. על מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא בין בשוגג בין במזיד בין באונס בין ברצון בין ביחיד בין בציבור

עוד התבאר במסכת פסחים דף עז. עת. ויומא דף ז. וזבחים דף כג: שהציץ אינו מרצה על טומאת הגוף¹⁴ כגון שהכהן הקריב בטומאה, אלא מרצה על טומאת דברים הקריבים על המזבח כמו הדם והחלב ובשר העולה וקומץ של מנחה.

ושם נתבאר שכל הזבחים של יחיד¹⁵, בין שנטמא בשר והחלב קיים בין שנטמא חלב והבשר קיים, זורק את הדם, נטמאו שניהן לא יזרוק, שהציץ אינו מרצה על טומאת הגוף¹⁶ כגון שהכהן הקריב בטומאה, ולא על טומאת דברים הנאכלין. ואם זרק הורצה, שהציץ מרצה על הטומאה, בדברים הקריבים על גבי המזבח. וכן אימורין או איברי עולה שנטמאו והקטירן, הציץ מרצה, אולם כל הכללים הנזכרים בריצוי ציץ שאינו אלא על הנקרין למזבח, אבל בקרבנות ציבור בכל אופן הציץ מרצה¹⁷ בין על טומאת הנקרבים ובין על טומאת האנשים ולפיכך כל קרבנות הצבור שנטמא הבשר והחלב כולו הרי זה זורק את הדם.

ועוד נתבאר שכל הדינים הנזכרים שייכים גם לענין מנחה¹⁸. כלומר שאם נטמאו שיירי מנחה לאחר הקמיצה, או שנפסל שנגע בטבול יום, או שיצא חוץ לקלעים, לא יקטיר את הקומץ, ואם הקטיר הורצה. אבל אם נשרפו שיירי מנחה או אברו בין קמיצה להקטרה אף בדיעבד לא הורצה, בהקטרה,

¹⁴ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק דהלכה ז

¹⁵ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה לד

¹⁶ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק דהלכה ז

¹⁷ ובוזא מיושב מה שהקשו התוס' ד"ה דלא קושיא עצומה, דאיך אפשר לומר אם טומאה דחוייה היא בציבור צריך ריצוי ציץ הא טומאה דחוייה גם בטומאת גברי והציץ אינו מרצה רק על הנקרין. ערוה"ש שם ודעת תוס' שמן התורה ציץ מרצה על האכילות ורק מדרבנן לא לקוטי הלכות יב: בתורת הקדשים א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ובמנחת ציבור אם נטמאו השיריים או נפסלו לאחר קמיצה, אפילו בפסול יוצא מותר להקטיר את הקומץ לכתחילה. אך אם נשרף או נאבד, אין להקטיר וכנזכר בקרבנות.

ז. אין תורמין מן הטמא על הטהור ואם תרם בשוגג תרומתו תרומה במזיד אין תרומתו תרומה

כבר התבאר במסכת פסחים דף לג. וביבמות דף פט. שאסור מן התורה לתרום מן הטמא¹⁹ ואפילו טומאה דרבנן²⁰ על הטהור ואם תרם בשוגג שלא ידע שטבל זה טמא תרומתו תרומה.

במזיד קנסוהו שלא תקן את השירים ומה שנשאר הרי הוא טבל, ומה שהרים להפרשה תרומה ויחזור ויתרום.

על אף שמעיקר הדין אין תורמין מן הטמא על הטהור²¹, ואיסורו מן התורה, שהרי זה מן הרע על היפה, מכל מקום בזמננו²² מותר להפריש אף לכתחלה מן הטמא על הטהור וכגון שלא הוכשר, כיון שבין כה אין הכהנים אוכלים התרומה, ואין זה מן הרע²³ על היפה.

אם בשעת תלישה היה טמא כגון שנפל עליו מז' משקין ותלשה אדם טמא או שהיה אז תחת אהל המת, כיון שלא היתה לו שעת הכושר לאכילה פטורין מה"ת מתרומה ומעשרות ורק מדרבנן חייבין. ואין מפרישין מהן על פירות אחרים²⁴.

ח. אין הציץ מרצה על אכילות

עוד התבאר במסכת פסחים דף עז. עח. ויומא דף ז. וזבחים דף כג: שהציץ אינו מרצה²⁵ על טומאת דברים הנאכלין כגון שנטמא הבשר הנאכל.

¹⁹ רמב"ם הלכות תרומות פרק ה הלכה ח

²⁰ שהרי הוא כרע על היפה עיין דרך אמונה שם בציון ההלכה ס"ק קמט

²¹ רמב"ם הלכות תרומות פרק ה הלכה ח

²² שו"ע ונו"כ יו"ד שלא נב

²³ דכל מה שתורם הוי מהרע. ביאור הגר"א שם זה

²⁴ דרך אמונה שם ס"ק עט

²⁵ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק דהלכה ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ושם נתבאר שכל הזבחים של יחיד²⁶, אם נטמאו הבשר והחלב כיון שנטמאו שניהן לא יזרוק, שהציץ אינו מרצה²⁷ על טומאת דברים הנאכלין. ואם זרק הורצה, שהציץ מרצה על הטומאה, בדברים הקריבים על גבי המזבח. אולם כל הכללים הנזכרים בריצוי ציץ שאינו אלא על הנקרבין למזבח, אבל בקרבנות ציבור בכל אופן הציץ מרצה²⁸ בין על טומאת הנקרבים ובין על טומאת האנשים ולפיכך כל קרבנות הציבור שנטמא הבשר והחלב כולו הרי זה זורק את הדם.

ט. יכול בשר שנטמא לפני זריקת דמים יהו חייבין עליהן משום טומאה ... הניתר לטהורין חייבין עליו משום טומאה ושאינו ניתר לטהורין אין חייבין עליו משום טומאה

כבר התבאר במסכת מכות דף יד: וזבחים דף לג: שאסור לטמא²⁹ את הקדשים או לסבב להם טומאה שהרי פוסלן, והמטמא את הקדשים אינו לוקה³⁰.

²⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה לד

²⁷ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק דהלכה ז

²⁸ ובוזה מיושב מה שהקשו התוס' ד"ה דלא קושיא עצומה, דאיך אפשר לומר אם טומאה דחוייה היא בציבור צריך ריצוי ציץ הא טומאה דחוייה גם בטומאת גברי והציץ אינו מרצה רק על הנקרבין. ערוה"ש שם ודעת תוס' שמן התורה ציץ מרצה על האכילות ורק מדרבנן לא

²⁹ רמב"ם פסולי המוקדשין פי"ח הי"ב

³⁰ רבי יוחנן וריש לקיש הלכה כרבי יוחנן. ועיין לחם משנה פי"ט מסנהדרין ה"א הקשה על הר"מ שפוסק כאן הי"ג כריש לקיש דאזהרת האוכל קדשים בטומאת הגוף הוא מפסוק [ויקרא י"ב, ד'] בכל קודש לא תגע, ובגמ' פרק אלו הן הלוקין (דף י"ד ב) וכן בזבחים פרק כל הפסולין (דף ל"ד) מוכח דהא בהא תליא דריש לקיש שסובר דהאזהרה לטמא שאכל קדשים מבכל קדש לא תגע סובר דלוקה משום דקרא איירי בכל קדשים ומדאפקיה בלשון נגיעה אזהרה לנגיעה דקדשים ומדאיתקש למקדש הוי אזהרה לאכילה ומש"ה לקי משום בכל קדש לא תגע אבל לר' יוחנן דלא מפיק לאזהרה לטמא שאכל קדשים מהבא אלא מוקי ליה לתרומה לא לקי במטמא קדשים משום דקרא דבכל קדש לא איירי בשאר קדשים וא"כ איך כתב הר"מ כאן הי"ב דאין לוקין, כדעת ר' יוחנן שם מבואר דתלוי זה בזה, ועי"ש מה שתירץ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אדם טהור³¹ שאכל כזית מקדשים שנטמאו לוקה³², שנאמר (ויקרא ז פסוק יט) וְהַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר יִנְעַ בְּכָל טָמֵא לֹא יֵאָכֵל וְאֵיךְ וְאֵיךְ שְׂכַתוֹב זֶה נֹאמֵר בְּקִרְבָּן מְלוֹאִים, הוּא הַדִּין לְשֵׁאר הַקִּרְבָּנוֹת וְאִפִּילוּ הַאוֹכֵל כְּזֵית מְלִבּוֹנַת הַמִּנְחָה שְׁנִטְמֵאת אַחַר שְׁנֵת־קִדְשָׁה בְּכָלִי לִוקָה. שְׁנֵם הִיא חֵלֶק מִחֵלְקֵי הַקִּרְבָּן.

אחד קדשים שנטמאו לפני כפרה או לאחר כפרה, בין שנטמאו באב הטומאה או בולד הטומאה של דברי תורה, אבל אם נטמאו בטומאות³³ של דבריהם אינו לוקה על אכילתן, אבל מכין אותו מכת מרדות.

ואינו לוקה אלא האוכל אחר זריקת דמים, אבל אם אכל קודם זריקה אינו לוקה משום אוכל קודש טמא אבל מכין אותו מכת מרדות.

עוד התבאר שם שכל אדם שנטמא³⁴ טומאה שחייבין עליה כרת על ביאת המקדש³⁵, ואכל כזית מן הקדשים בין בקדש טהור בין בקדש טמא, במזיד הרי זה נתחייב כרת שנאמר (ויקרא ז פסוק כ) וְהַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר תֹּאכַל בְּאֶשׁ מִזֶּבֶחַ הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְטָמְאָתוּ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמּוּיָהּ, וְאִם הִתְרוּ בּוֹ לְמַלְקוֹת חַיִּיב מַלְקוֹת³⁶ וְאִם אָכַל בְּשִׁנְגָה מִבֵּיא קִרְבָּן עוֹלָה וְיִוֹרֵד³⁷, וּמִנִּיין שְׁאִינוּ מְדַבֵּר אֵלֶּא בְטוֹמֵאת הַגּוֹף שְׁנֹאמֵר (פסוק כא) וְנֶפֶשׁ כִּי תִנְעַ בְּכָל טָמֵא בְטָמֵאת אָדָם אוּ בְבִהְמָה טָמֵאָה אוּ בְכָל שֶׁקִּין טָמֵא וְאֵכֵל מִבְּשַׂר זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמּוּיָהּ, וְהוּא הַדִּין לְשֵׁאר קִדְשֵׁי

³¹ רמב"ם פסולי המוקדשין וחינוך מצוה קמה

³² ועיין במנחת חינוך שם אות ב שהאריך לבאר אמאי אינו לוקה משום הלאו הנאמר במעשר שני על אכילתו בטומאה וכ"ש לקדשים שיהיה חייב ואע"ג שאין מזהירין מן הדין הכא מזהירין מן הדין עיי"ש הטעם ועיי"ש האריך ביישוב דבר זה וכן בביאור הטעם שאינו לוקה משום לא תאכל כל תועבה

³³ ועיין מנחת חינוך שם אות ד שחקר על איזה טומאה לוקה אם דוקא על ראשון ושני או גם על שלישי ורביעי ואכמ"ל

³⁴ רמב"ם פסולי המוקדשין פי"ח הי"ג וסנהדרין פי"ט ה"א

³⁵ ועל איזה טומאה חייב על ביאת מקדש עיין פ"ג מביאת המקדש הל' י"ג – י"ד

³⁶ והנה באוכל קודש טמא, חוץ מה שחייב על טומאת הגוף חייב ג"כ מלקות על טומאת בשר, ואם התרו בו משום שניהם חייב שני פעמים מלקות, או שנג בזה והויד בזה, בין נטמא הגוף קודם או נטמא הבשר קודם דהוי כולל ומוסיף, עיין בחולין ק"א ע"א וזבחים ק"ח ע"א. (מנחת חינוך מצוה קסז אות ג)

³⁷ ואינו חייב אשם תלוי על לא הודע, דכל דאינו חייב חטאת קבועה על שוגג רק עולה ויורד אינו חייב אשם תלוי על לא הודע, עיין ש"ס [כריתות ב' ע"א] ור"מ פי"א משנגות הל' ה':

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

מזבת, והיכן הזהיר על עון זה ביולדת, שהרי נאמר בה (שם יב פסוק ד) פָּקֵל קִדְשׁ לֹא תִגָּע³⁸.

מפי השמועה למדו שזו אזהרה לטמא שלא יאכל קדש קודם שיטבול, והאוכל קדש אחר שטבל קודם שיעריב שמשו קודם וכן מי שצריך להביא קרבן לטומאתו ואכל קודם שיביא כפרתו לוקה, ואינו חייב כרת שנאמר וְטִמְאַתּוּ עָלָיו עד שתהיה כל טומאתו עליו³⁹. וממילא כיון שאינם חייבים כרת במזיד פטורים בשוגג מקרבן⁴⁰. וי"א⁴¹ שחייבים כרת במזיד וקרבן בשוגג.

וכבר התבאר בזבחים דף לד: שני בזיכי לבונה⁴² מתירין לחם הפנים לכהנים. ולפיכך אם אכל את הבשר קודם שיקריב והלבונה, אינו לוקה משום טמא שאכל את הקדש.

זה הכלל כל שיש לו מתירין אין חייבין עליו משום טמא עד שיקרבו מתיריו כהלכתן, וכל שאין לו מתירין כיון שקדש בכלי חייבין עליו משום טומאה.

וכיון שהיתה לו שעת הכשר לאכילה לטהורים אפילו אם אח"כ נאסר באכילה כגון שיעא הבשר חוץ לעזרה או שנטמא הבשר או שעבר זמנו שנעשה נותר חייב עליו אם אכלו בטומאת הגוף אף משום לאו זה.

³⁸ ואע"ג שבגמ' אמרינן שר"ל יליף ליה מהכא ורבינו פסק כר' יוחנן עיין לח"מ סנהדרין פרק יט הלכה א דרבינו סבר דכיון דק"ל ר"י וריש לקיש הלכה כר"י כל היכא דאנו יכולין לקיים כללין מקיימינן, ודוקא במחלוקת האחד דבכל קדש לא תגע דהוא אזהרה לקדשים דמצינו הברייתא מסייעת לריש לקיש בפירוש פסקינן כוותיה אבל בשתי מחלוקות אחרות לא פסקינן משום דאין הברייתא מסייעת לדבריו בפירוש דיש ליישב לדעת ר"י ולומר דאע"ג דקרא דלא תגע איירי בקדשים מ"מ לא לקי היכא דנגע בקדש דכיון דעיקר קרא אתי לאזהרה באוכל קדשים ולא מפסקינן איסור הנגיעה אלא מדאפקיה בלשון נגיעה מסתייא דאמרינן דעשה זה איסור לאו בלבד אבל לא נאמר שבעבור כך ילקה כיון שעיקר הלאו לאכילה אתא ואף על גב דבגמ' אמרו דטעמא דר"י משום דבכל קדש לתרומה אתא וא"כ משמע דהא בהא תליא י"ל דאלו הן דברי הגמ' דקודם שידענו תניא כוותיה היה מפרש הגמ' דברי ר"י כן אבל אחר שידענו הברייתא כל היכא שאנו יכולים לקיים דברי ר"י מקיימינן כי היכי דברייתא לא ליהוי תיובתיה ויתקיים כלל שבידינו ריש לקיש ור"י הלכה כר"י וא"כ לפי האמת דקאמר גמ' תניא כוותיה לא קאי טעמא דלעיל דאמר ההוא לתרומה כו' ולכך פסק רבינו בהנהו כוותיה אבל במחלוקת שסותרת הברייתא בפירוש דבריו פסק כריש לקיש. ועיין זבח תודה כא. שהאריך בזה.

³⁹ ואף דבפ"ג מביאת המקדש הי"ד פוסק הר"מ דבביאת מקדש חייב טבול יום כרת רק מחוסר כיפורים פטור [שם ה"ט], מ"מ גבי אכילת קודש סובר הר"מ דגזירת הכתוב היא דאף טבול יום פטור. (מנחת הינוך שם אות ב)

⁴⁰ רמב"ם שם הי"ד

⁴¹ השגת הראב"ד שם

⁴² רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יח הלכה טז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אבל אם לא היתה⁴³ לו שעת היתר לאכילה לטהורים כלל, וכגון שפיגל במחשבת חוץ לזמנו או פסל במחשבת חוץ למקומו, שנאסר הבשר עוד קודם שקרבו מתיריו אינו חייב האוכלו בטומאת הגוף משום לאו זה.

וכן אם יצא הבשר כולו קודם זריקה חוץ לעזרה שאע"ג שע"י הזריקה הקרבן הורצה מ"מ אינו מכשירו לאכילת טהורים אבל אם יצא רק מקצתו אע"ג שיצא קודם זריקה חייב עליו אחר שיזרם אם אוכלו בטומאת הגוף.

בין אם נטמא⁴⁴ הבשר קודם שיטמא גופו ובין אם נטמא גופו קודם שיטמא הבשר הואיל וקרבו המתירין ואחר כך אבל חייב כרת, וכן אם אכל מבשר חטאות הנשרפות והוא טמא אחר שנזרק דמם הרי זה חייב כרת.

אע"ג⁴⁵ שדברים שאין להם מתירין כגון בשר חטאות הנשרפות ומנחות הנשרפות⁴⁶ אין חייבין עליהן משום פגול, חייבין עליהם משום טמא אחר שיקדשו בכלי שהוא מכשירין לאכילה האמורה בהם⁴⁷, וכן המתירין עצמן כגון הקומץ והיין אע"פ שאין חייבין עליהם משום פגול חייבין עליהן משום וטמא, חוץ מן הדם שאין חייבין עליו משום טומאת הגוף לעולם אלא משום דבר אחד בלבד.

טמא שאכל⁴⁸ אימורין בין של קדשי קדשים ובין של קדשים קלים אע"ג שאינם עומדים לאכילה, חייב כרת כיון שניתר לאכילת גבוה.

⁴³ ליקומי הלכות מעילה י ז ע"א בדפו"י בתורת הקדשים אות יח

⁴⁴ שם וליקומי הלכות זבחים קו ע"א [סה ע"ב בדפו"י] בתורת הקדשים אות א

⁴⁵ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יח הלכה ח יז

⁴⁶ כגון מנחת כהנים וכהן משיח ונסכים (רש"י זבחים מה ע"ב ד"ה יש לו מתירים)

⁴⁷ רש"י זבחים שם

⁴⁸ שם הי"ח ליקומי הלכות מעילה י [ד ע"ב דפו"י] עין משפט אות ת

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אבל פסח⁴⁹ שלא נצלה, ולחמי תודה שלא הורמה חלתן, הרי זה חייב כרת⁵⁰ משום טומאת הגוף, אע"פ שאינן ראויין למה שהן שהרי אינם ראויים עדיין לאכילה אף לטהורים⁵¹.

י. אין זריקה מועלת ליוצא

להלכה כבר התבאר במסכת זבחים דף פט: ודרף צ. שאימורי⁵² קדשים קלים שיצאו לפני זריקת דמים ונזרק הדם והם בחוץ לא נפסל הזבח, ואם החזירן

⁴⁹ שם הי"ט

⁵⁰ בספ"ג דזבחים (דף ל"ז): אמר רב חסדא מרגלא בפומיה דרב דימא בר חיננא בשר פסח שלא הוצלה ולחמי תודה שלא הורמה חייבין עליהם משום טומאה אמר רבא תדע דתניא אשר לה' לרבות אימורי קדשים קלים לטומאה אלמא אע"ג דלאו בני אכילה נינהו חייבין עליהם משום טומאה ה"נ אע"ג דלאו בני אכילה נינהו חייבין עליהם משום טומאה ולא היא התם אימורי קדשים קלים חזו לגבוה לאפוקי בשר פסח שלא הוצלה ולחמי תודה שלא הורמה דלא חזו לא לגבוה ולא להדיוט, לישנא אחרינא אימורים לא חזו ולא היא הנך חזו למילתייהו הני לא חזו כלל, דמשמע לכאורה דכיון דאסיקנא ולא היא אידחייא לה מהלכתא ויש לתמוה על רבינו שפסקה. וצ"ל שרבינו סובר דלא אמרינן ולא היא אלא לדחויי ראייה דבעא רבא לאתויי מאימורי קדשים קלים אבל עיקר דינא דאמר רב חסדא מרגלא בפומיה דרב דינא בר חיננא לא אידחי (בספ משנה שם)

⁵¹ דהיינו אע"ג שאינו חייב כרת על קדש שיש לו מתירים עד שיאכל ממנו אחר שקרבו מתיריו ולפ"ז הוה ס"ד דה"ה לפסח שלא נצלה ולחמי תודה שלא הורמה חלתן מאחר שאינם ראויין כמות שהן הם דומים לאוכל קדש קודם שיקרבו מתיריו ולא ליחייב כרת עליהו קמ"ל: (בספ משנה שם)

⁵² רמב"ם שם הלכה ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

מקטירין אותן⁵³, וי"א⁵⁴ שאין מקטירין אותם. וי"א⁵⁵ שרק אם החזירן קודם זריקה, ובשעת זריקה המה בפנים, מקטירין אותם.

וכשהוציא⁵⁶ אימוריהן לחוץ קודם זריקה אין מועלין בהן עד שיזרק הדם, נזרק הדם אף על פי שעדיין הן בחוץ ולא החזירן מועלין בהן, שהזריקה מועלת ליוצא בין להקל בין להחמיר.

ואף על פי שלא החזירן חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא.

⁵³ להלן צ. אסיק רב פפא בדהדר עיילינהו כ"ע ל"פ והכא בדאיתנהו אבראי פליגי. ואף על גב דלכאורה משמע דרב פפא בדרך דחייה אמרה מ"מ מדאקשינן והא רב פפא הוא דאמר בדאיתנהו אבראי כ"ע ל"פ וכו' ושני ה"מ גבי שתי הלחם וכו' משמע דבקושטא דמילתא אמרה. ועיין שהם וישפה פסולי המוקדשין פרק יז הלכה יט שכתב ולכאורה מכאן משמע דהזריקה מועלת ליוצא לחומרא אף ביצא כולו דהא כאן יצאו שתי הלחם. ואפשר כיון דנשתיירו הכבשים לא מיקרי יצא כולו. ועיין תוס' יום טוב שם פ"א מ"ג שהוכיח דבר זה מדברי רבינו ז"ל שכתב בפ"א הל"ג באימורין שיצאו דאע"פ שלא החזירן חייבין עליהן משום פיגול ונותר וטמא, ולא חילק בין יצאו מקצתן ליצאו כולם אלא על כרחך דלחומרא אין חלוק. ולכאורה הא גם לקולא, לענין דאם החזירו מקטירין אותן, לא חילק רבינו ז"ל בין יצאו מקצתן ליצאו כולן. ולמה שנתבאר במה שכתבנו בהל' תמידין ומוספין פ"ו הט"ז דהתם דוקא בהחזירו קודם זריקה ומטעמא דפסול יוצא לא שייך קודם זריקה בקדשים קלים אתי שפיר אלא שנוף דברי התוס' יום טוב צ"ע, דא"כ מאי מקשינן התם במעילה ממחשבין על האבוד ועל השרוף, הא התם לחומרא וצ"ע.

⁵⁴ הראב"ד שם טעמו דס"ל דאע"ג דמועלים בהם וחייבין עליהם משום פגול וכו' כיון שיצאו לחוץ נפסלו מלהקטירן. ורבינו סובר שמאחר שמועלין בהם וחייבין עליהם משום פגול וכו' לא נפסלו הובת. כס"מ שם

⁵⁵ דקדשים קלים הן גם האימורים לא נפסלו, דבזריקה הן נעשין קדשי קדשים, וכדמסיק הגמרא שם פרק כל התדיר (זבחים צ" ע"א), וכן לשון הגמרא שם ומ"ס לא מפסלי ביוצא, וברור. או"ש שם וכו"כ בישועות מלכו שם.

⁵⁶ רמב"ם הלכות מעילה פרק ב הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

